

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XIV. Quomodo Constantius exprobrata ipsi à Diocletiano paupertate,
aerarium impleverit, & postea collatoribus pecuniam reddiderit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ἡ βασιλεία δὲ τὸν Φιλανθρωπότατον, μὴ
τοῦ τῶν ὑποχώρησιν, τὰς τῶν χρημάτων
μετέπειτα Κυρίως. πάντα δὲ ἀπολαύσας,
καὶ δὲ φανερὰ πέναι, κατέχει λόγῳ, πει-
σῶς καὶ ἀγαθῆς ἐννοίας τὰς ἀνδρας ἀποδέξά-
μενοι. μία μὲν ἡ δὲ Φιλανθρωπίας δείγμα
φέρειται δὲ δηλωμένον πράξις. Πατέρα δὲ,
τῆς πρὸς τὸ θεῖον αἰσίας ἀνέχει ἀν ἐμφανῆ
μαρτυρίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Περὶ τῶν ὑπὸ τῶν ἄλλων διωγμῶν.

Ἡ λαὸν μὲν ὑπὸ πάντων καὶ γῆς τὰς θεο-
σεβείας ἐξ ἡλικίας τῶν κρατύντων, B
οἱ καὶ ἔθνος ἀρχόντες ἐξ αὐτῶν ὁ βασιλείων
οὐκ ὁρμώμενοι πρὸς τοὺς πάντων τὰς ὑπὲρ
ἐκτελείας ἀγῶνας οἱ θεοφιλεῖς διήλθον μάρ-
τυρες, πρὸς καὶ σιδήρην καὶ θαλάττης βυθὸς παν-
τα τε θανάτου τροπὴν ἀποθυμώτατα δια-
καρτεροῦντες. ὡς ἐν βραχεῖ ταῦτα πάντα καὶ βα-
σιλεὺς θεοφιλῶν χρεώσαι ἀνδρῶν ὁ δὲ καὶ
μάλιστα τῆς τῷ Θεῷ Ἐπικοπῆς ἐρήμους τὰς
δουλίας εἰσγάζετο. ὁ μὲν ὑπὸ τὰς θεοσε-
βεῖας ἐλαυνεν, καὶ τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ἐξεδίω-
κον εὐχάσας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις'.

Ὅτι Κωνσταντῖνος ὁ πατὴρ εἰσβολοκρατίαν χρηματισάμενος,
τὴν μὲν οὖν οὐκ ἐβόλησε ἐξέβαλε. τὴν δὲ ὁμολογήσας
ἀποδομένην εἶχεν ἐν Παλατίῳ.

Μονὴ δ' ἀρετῆς Κωνσταντῖνος σοφία πρὸς
ὑποταγῆς λογισμῶν καὶ πρᾶξις πρᾶξις
καὶ ἀποδοξὸν μὲν ἀκῆσαι, πρᾶξις ὅτι θαν-
μασιωτάτων. τοῖς ὑπὸ αὐτῷ βασιλι-
κοῖς ἀπασι μέχρι καὶ τῶν ἐπ' ἐξουσίας δρ-
χόντων αἰρέσεως ἀρεταθείσης, συνήθημα δὲ
δωσιν ἡ δύσασιν τοῖς δαίμοσιν, ἐξῆναι παρ'
αὐτῶν μένειν καὶ τῶν συνήθων μετὰ λαγχά-
ναι τιμῇ. ἡ μὲν τὰ τοῦ πρᾶξις, τῶν πρὸς ἐ-
αυτὸν ἀποκεκλειῶ παρὰ δὲ, ἐξωθῆναι τε
καὶ ἀποχωρεῖν τῆς αὐτῆς γνώσεως τε καὶ οἰ-
κιστικῆς. ἐπειδὴ οὖν διεκρίνοντο εἰς ἀμ-
φοτέρω, οἱ μὲν ὡς τὰς δὲ, οἱ δὲ ὡς ἐκείνης
μελέμην, ἡλέγχοντο τε ὁ τῆς ἐκάστης
ἀρεταίσεως τὸ πᾶν. ἐν ταύτῃ λοιπὸν ὁ θαν-
μασιος τὸ λεληθὸς τῷ σοφίσματι ἀποκα-
λύψας, τῶν μὲν δειλίαν καὶ φιλαυτίαν κα-

A ratione hujus rei perculsi sunt: huma-
nissimus autem Princeps post eorum
discessum opum dominos accivisse di-
citur: & obsequio illorum ac studio er-
ga se magnopere laudato, jussisse ut cun-
ctis opibus suis receptis domum rever-
terentur. Hoc igitur unum illius Prin-
cipis facinus est, quo singularis ejus hu-
manitas perspicue declaratur. Alterum
facinus, illustre ejus erga Deum picta-
tis indicium præbet.

CAPUT XV.

De persecutione ab aliis concitata.

Præfides provinciarum per univer-
sum orbem viros divino cultui de-
ditos Imperatorum jussu persequen-
tur. Primique omnium ex ipsis Impe-
rialibus Palatiis progressi Dei aman-
tissimi martyres, pro religione certa-
mina obierunt; ignem & gladios maris-
que altissimos gurgites, & cuncta mor-
tis genera alacri animo perpassi. Adeo
ut brevi temporis spatio cuncta Impe-
ratorum palatia cultoribus Dei viduata
sint. Quo maxime factum est, ut hujus
sceleris auctores, Dei præsentia atque
auxilio orbat remanerent. Dum enim
cultores divini Numinis persequuntur,
eadem opera preces pro semet-
ipsis fieri solitas abegerunt.

CAPUT XVI.

Quomodo Constantinus simulans se simulaora
colere, eos quidem qui sacrificare parati essent
expulerit: illos vero qui se Christianos profite-
ri maluissent, in palatio retinuerit.

Soli Constantio sapiens quoddam
consilium venit in mentem. Ac res
quidem ipsa quam gessit, mirabilis est
auditu: factu tamen longè admirabilior.
Palatinis omnibus qui in ipsius aula mi-
litabant, ad ipsos usque judices in sum-
mis potestatibus constitutos, data eli-
gendi utrum mallent facultate, hanc
conditionem detulit, ut siquidem dæ-
monibus sacrificassent, manere ipsis in
palatio & consuetis honoribus frui lice-
ret: si verò id facere renuissent, ab ipsius
aditu excluderentur, & ab ipsius noti-
tia ac familiaritate remoti discederent.
Cum ergo universi bifariam dirempti
essent; alii quæ in hanc, alii in illam
partem discessissent; & uniuscujusque
propositum ac sententia explorata fuisset:
tunc eximius Princeps consilium
suum quod hæc tenus latuerat, detegens,